

Wymagania na poszczególne oceny – *To nasz świat. Geografia dla klasy 6*

Poziomy wymagań edukacyjnych:

ocena dopuszczająca (2)

ocena dostateczna (3)

ocena dobra (4)

ocena bardzo dobra (5)

ocena celująca (6)

DZIAŁ 1. Ziemia we Wszechświecie
Wymagania na ocenę dopuszczającą. Uczeń:
• podaje podstawowe wiadomości o Wszechświecie; • wylicza planety Układu Słonecznego w kolejności od Słońca; • opisuje ruch obrotowy Ziemi i jego następstwa; • krótko omawia ruch obiegowy Ziemi i jego skutki.
Wymagania na ocenę dostateczną (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dopuszczającą). Uczeń:
• wyjaśnia pojęcia: <i>planeta, gwiazda</i>; • demonstruje przy użyciu modelu (np. tellurium lub globusa) ruch obrotowy Ziemi; • prezentuje za pomocą modelu (np. tellurium lub globusa) ruch obiegowy Ziemi.
Wymagania na ocenę dobrą (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dostateczną). Uczeń:
• rozpoznaje na ilustracji i po opisie planety Układu Słonecznego; • wymienia i omawia konsekwencje ruchów obrotowego i obiegowego Ziemi; • charakteryzuje pozorną wędrówkę Słońca po niebie; • porównuje oświetlenie Ziemi w pierwszych dniach astronomicznych pór roku.
Wymagania na ocenę bardzo dobrą (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dobrą). Uczeń:
• wyjaśnia pojęcia: <i>planety karłowate, księżyc, meteoroidy, planetoidy</i>; • opisuje planety Układu Słonecznego; • tłumaczy związek między ruchem obrotowym a pozorną wędrówką Słońca po niebie i górowaniem Słońca, istnieniem dnia i nocy, występowaniem stref czasowych; • oblicza różnice czasu między wybranymi punktami na Ziemi, korzystając z mapy stref czasowych.
Wymagania na ocenę celującą (oprócz spełnienia wymagań na ocenę bardzo dobrą). Uczeń:
• porównuje wyniki pomiaru wysokości Słońca w różnych porach dnia i roku; • oblicza różnice czasu słonecznego między wybranymi punktami na Ziemi; • wykazuje związek między ruchem obiegowym Ziemi a strefami jej oświetlenia oraz strefowym zróżnicowaniem klimatu i krajobrazów na naszej planecie; • przedstawia wybrane wiadomości o galaktykach, gwiazdozbiorach i czarnych dziurach; • przedstawia skutki Efektu Coriolisa; • przytacza najważniejsze wydarzenia z historii poznawania kosmosu.

DZIAŁ 2. Współrzędne geograficzne

Wymagania na ocenę dopuszczającą. Uczeń:
• wyjaśnia, czym są długość i szerokość geograficzna; • pokazuje na mapie lub globusie południki 0° i 180° oraz równik, zwrotniki i koła podbiegunowe; • wskazuje na mapie i nazywa kierunki świata.
Wymagania na ocenę dostateczną (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dopuszczającą). Uczeń:
• wyjaśnia cel stosowania współrzędnych geograficznych; • wymienia cechy południków i równoleżników; • określa współrzędne geograficzne podanego punktu na mapie lub globusie.
Wymagania na ocenę dobrą (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dostateczną). Uczeń:
• znajduje obiekty na mapie na podstawie podanych współrzędnych geograficznych.
Wymagania na ocenę bardzo dobrą (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dobrą). Uczeń:
• wskazuje położenie punktów i obszarów na mapach w różnych skalach na podstawie podanych współrzędnych geograficznych; • wyznacza w terenie współrzędne geograficzne wybranych punktów za pomocą mapy i odbiornika GPS (np. w smartfonie); • wyjaśnia, w jaki sposób oblicza się rozciągłość południkową i równoleżnikową.
Wymagania na ocenę celującą (oprócz spełnienia wymagań na ocenę bardzo dobrą). Uczeń:
• oblicza rozciągłość południkową i równoleżnikową wybranego obiektu na mapie.

DZIAŁ 3. Środowisko geograficzne Europy
Wymagania na ocenę dopuszczającą. Uczeń:
• wskazuje na mapie Europę; • wyjaśnia pojęcia: <i>depresja, nizina, wyżyna, góra</i>; • nazywa klimat Europy; • wymienia czynniki kształtujące klimat w Europie; • podaje liczbę ludności w Europie; • odszukuje na mapie Europy miejsca o największej i najmniejszej gęstości zaludnienia; • tłumaczy pojęcia: <i>migracje, emigracja i imigracja</i>; • wyszczególnia odnawialne i nieodnawialne źródła energii; • podaje datę przystąpienia Polski do Unii Europejskiej.
Wymagania na ocenę dostateczną (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dopuszczającą). Uczeń:
• opisuje położenie Europy na mapie świata; • wymienia największe krainy geograficzne Europy i wskazuje je na mapie; • podaje nazwę najwyższego szczytu Europy i jego lokalizację; • wyszczególnia typy klimatu w Europie; • krótko omawia czynniki kształtujące klimat w Europie; • odczytuje dane przedstawione na klimatogramach; • wykazuje różnice między migracją zarobkową a uchodźstwem; • wyjaśnia, czym jest energetyka; • podaje typy elektrowni; • wylicza i wskazuje na mapie państwa należące do Unii Europejskiej; • wymienia symbole Unii Europejskiej.

Wymagania na ocenę dobrą (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dostateczną). Uczeń:
- wskazuje na mapie i omawia granice Europy; - pokazuje na mapie Europy największe zatoki, morza, jeziora i rzeki; - odszukuje na mapie wybrane państwa Europy oraz podaje nazwy ich stolic; - charakteryzuje zróżnicowanie rzeźby terenu w Europie; - analizuje dane przedstawione na klimatogramach; - opisuje rozmieszczenie ludności w Europie; - wymienia konsekwencje migracji ludności w kraju emigracyjnym i imigracyjnym; - podaje przyczyny i skutki starzenia się społeczeństw Europy; - omawia różne typy elektrowni; - odczytuje strukturę produkcji energii z diagramów kołowych; - wyjaśnia zależność między lokalizacją elektrowni określonego typu a środowiskiem przyrodniczym; - podaje cele Unii Europejskiej.
Wymagania na ocenę bardzo dobrą (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dobrą). Uczeń:
- charakteryzuje linię brzegową Europy; - porównuje różne obszary Europy pod względem cech środowiska przyrodniczego; - porównuje klimatogramy z różnych miejsc w Europie; - tłumaczy, dlaczego w Europie na tej samej szerokości geograficznej występują różne typy klimatu; - podaje czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności w Europie; - wymienia problemy demograficzne Europy; - omawia strukturę produkcji energii elektrycznej w wybranych państwach Europy; - wyjaśnia znaczenie strefy euro i strefy Schengen; - charakteryzuje czynniki, które wpływają na zmianę klimatu; - opisuje korzyści płynące z obecności Polski w Unii Europejskiej.
Wymagania na ocenę celującą (oprócz spełnienia wymagań na ocenę bardzo dobrą). Uczeń:
- wyjaśnia pojęcia: <i>enklawa</i> i <i>eksklawa</i> oraz wskazuje ich przykłady na mapie; - analizuje rozmieszczenie ludności w Europie; - analizuje przyczyny i skutki starzenia się społeczeństw Europy; - opisuje działania, które można podjąć, aby zmniejszyć tempo starzenia się społeczeństwa Europy; - ocenia skutki migracji ludności między państwami Europy oraz imigracji ludności z innych kontynentów - opisuje zróżnicowanie religijne i językowe Europy; - przedstawia rolę Unii Europejskiej w przemianach społecznych i gospodarczych Europy; - omawia znaczenie przynależności Polski do organizacji międzynarodowych takich jak Unia Europejska i NATO.

DZIAŁ 4. Wybrane elementy środowiska i gospodarki Europy

Wymagania na ocenę dopuszczającą. Uczeń:

- wskazuje na mapie Islandię i charakteryzuje jej położenie na granicach płyt litosfery;

• pokazuje na mapie Francję i opisuje jej lokalizację; • odnajduje na mapie Londyn i Paryż oraz krótko omawia ich położenie; • wyjaśnia, czym jest turystyka.
Wymagania na ocenę dostateczną (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dopuszczającą). Uczeń:
• tłumaczy, czym różni się magma od lawy; • wymienia rodzaje ruchów płyt litosfery; • podaje główne cechy gospodarki Francji; • wyjaśnia pojęcia: <i>metropolia</i>, <i>aglomeracja</i>; • wylicza elementy infrastruktury turystycznej.
Wymagania na ocenę dobrą (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dostateczną). Uczeń:
• charakteryzuje rodzaje ruchów płyt litosfery; • wyjaśnia, czym są gorące źródła i gejzery; • wymienia wybrane francuskie marki oraz wskazuje produkty, które świadczą o nowoczesności gospodarki tego kraju; • rozpoznaje na filmach i fotografiach najważniejsze atrakcje turystyczne Londynu i Paryża; • tłumaczy, czym są walory turystyczne; • identyfikuje największe atrakcje południowej Europy na podstawie filmów i fotografii.
Wymagania na ocenę bardzo dobrą (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dobrą). Uczeń:
• charakteryzuje trzęsienia ziemi, wybuchy wulkanów; • opisuje budowę wnętrza Ziemi; • na podstawie mapy omawia płytową budowę litosfery, wskazuje miejsca występowania trzęsień ziemi i wybuchów wulkanów; • analizuje czynniki wpływające na nowoczesność gospodarki Francji; • opisuje rynek usług we Francji; • wymienia najważniejsze atrakcje Londynu i Paryża; • omawia rodzaje turystyki; • dzieli walory turystyczne na przyrodnicze i kulturowe i podaje ich przykłady; • wylicza największe atrakcje turystyczne południowej Europy.
Wymagania na ocenę celującą (oprócz spełnienia wymagań na ocenę bardzo dobrą). Uczeń:
• wykazuje zależność między występowaniem trzęsień ziemi i wybuchów wulkanów a płytową budową Ziemi; • określa, jaki wpływ ma istnienie gorących źródeł na strukturę produkcji energii w Islandii; • analizuje wpływ warunków środowiska przyrodniczego w wybranych krajach Europy na wykorzystanie różnych źródeł energii; • omawia znaczenie nowoczesnego przemysłu i usług we Francji; • podaje podobieństwa i różnice między Londynem a Paryżem; • tworzy trasę wycieczki po wybranym kraju Europy Południowej z uwzględnieniem walorów przyrodniczych i kulturowych; • analizuje wpływ rozwoju turystyki na strukturę zatrudnienia oraz infrastrukturę turystyczną w krajach Europy Południowej.

DZIAŁ 5. Kraje sąsiadujące z Polską

Wymagania na ocenę dopuszczającą. Uczeń:
- wskazuje na mapie położenie sąsiadów Polski; - krótko omawia warunki przyrodnicze sąsiadów Polski; - odpowiada, co dzieje się obecnie w Ukrainie.
Wymagania na ocenę dostateczną (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dopuszczającą). Uczeń:
- charakteryzuje położenie Niemiec, Czech, Słowacji, Ukrainy, Białorusi, Litwy i Rosji; - opisuje środowisko przyrodnicze Niemiec na podstawie mapy ogólnogeograficznej; - omawia warunki przyrodnicze Czech i Słowacji na podstawie mapy ogólnogeograficznej; - wymienia obecne problemy polityczne i społeczne Ukrainy; - opisuje warunki przyrodnicze Białorusi i Litwy na podstawie mapy ogólnogeograficznej; - wylicza surowce mineralne Rosji.
Wymagania na ocenę dobrą (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dostateczną). Uczeń:
- charakteryzuje gospodarkę Niemiec; - przedstawia zmiany w przemyśle Nadrenii Północnej-Westfalii; - rozpoznaje na filmach lub fotografiach walory przyrodnicze i kulturowe Czech i Słowacji; - wskazuje na mapie tereny Ukrainy okupowane przez Rosję; - identyfikuje walory przyrodnicze i kulturowe Białorusi i Litwy na podstawie filmów lub fotografii; - podaje argumenty świadczące o dużym zróżnicowaniu przyrodniczym terytorium Rosji; - porównuje wybrane obszary Rosji pod względem klimatycznym i krajobrazowym.
Wymagania na ocenę bardzo dobrą (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dobrą). Uczeń:
- analizuje czynniki wpływające na wysoki poziom rozwoju gospodarczego Niemiec; - na podstawie danych statystycznych podaje argumenty świadczące o wysokim poziomie rozwoju gospodarczego Niemiec; - wymienia walory przyrodnicze i kulturowe Czech i Słowacji; - opisuje sytuację gospodarczą, polityczną i społeczną Ukrainy; - wylicza walory przyrodnicze i kulturowe Białorusi i Litwy; - omawia relacje Polski z sąsiadami.
Wymagania na ocenę celującą (oprócz spełnienia wymagań na ocenę bardzo dobrą). Uczeń:
- przedstawia najważniejsze fakty z najnowszej historii Ukrainy; - podaje przyczyny ataku Rosji na Ukrainę; - omawia skutki społeczno-gospodarcze konfliktów zbrojnych; - uzasadnia potrzebę utrzymywania przez Polskę dobrych relacji z sąsiadami; - udowadnia, że Niemcy są światową potęgą gospodarczą na podstawie danych statystycznych oraz map gospodarczych; - udowadnia, że Czechy i Słowacja to kraje atrakcyjne pod względem turystycznym.

Na lekcjach geografii oceniane będą następujące obszary aktywności ucznia:

- prace klasowe (po każdym dziale)
- sprawdziany (m.in. jako podsumowanie wygranego zagadnienia),
- kartkówki,
- odpowiedź ustna,

- zadania praktyczne na lekcji,
- aktywność na lekcji.

Każdy uczeń uczestniczyć może w dodatkowych konkursach i projektach ogłaszanych przez nauczyciela.